

Oglasi, pripisane itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novca... predbrojbu, oglašava... najbližu poštu predbrojnika.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, mora to javi odpravništvo u otvorenom pismu, za koji se plaća poštarina, ako se izvana napíše »Reklamacija«.

Cakovnog računa br. 847.849. Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a neolaga sve pokvari». Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n e p o d p i s a n i s e t i s t a j u , a n e f r a n k i r a n i n e p r i m a j u . Predplata se postarinom štiti 10 K u obće, 5 K za seljake, 3 K za vojnike ili K 5—, odnosno K 2 20 na pol godine.

Izvan carevine više postarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., ostali 20 h., kolik u Puli još izvan lista.

Ujedinjivo i uprava nalazi se u Stikari Laginja i dr. Vile Gjelja br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predpiska.

Glavni urednik Jerko J. Mahuža.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Glinja 1.

Glavni suradnik prof. H. Mandić u Trstu

Odnosaji na okružnom sudu u Rovinju.

Zalostni odnosaji vladaju na okružnom sudu u Rovinju. Mjesto da hrvatski jezik orijalnim korakom napreduje, on nastavlja. Zaludu je životna snaga našega naroda putem zakona izvoješla hrvatskom jeziku jednakopravnost s talijanskim jezikom, kada na onom sudu djeluju talijanski suci i činovnici, koji hrvatskim jezikom ne vladaju, pak ureduju isključivo talijanski i ondje, gdje bi hrvatski jezik morao suvereno da vlada. I tako nam praksa stvorena od talijanskih sudaca i činovnika te od našeg nemara otilmi i uništava pravo, koje nam jasno slovo zakona dava.

Okružni sud u Rovinju nadležan je bilo u prvom bilo u drugom stepenu za teritorij, koji je ili isključivo ili velikom većinom napučen hrvatskim elementom. Taj pak hrvatski element, osim onog dijela, koji u gradovima stanuje, ne pozna baš ništa talijanski jezik. To su nepobitne činjenice. Logično bi i pravedno a također i zakonito sada bilo: da perfektno govore hrvatski oni, koji su pozvani, da na tom sudu pravdu kroje. Ali zaludu. Istra je zemlja iznimaka ili bolje rečeno hrvatski njezin dio. Na rovinjskom okružnom sudu samo su dva suca Hrvata i jedan koji nešto hrvatski natuca. Sudbeni dvorovi sada sastavljeni su tako, da u najboljem slučaju po nas samo jedan njihov član vlada hrvatskim jezikom.

Ne treba sada nataknuti na oči crni sitnozoc, da se uoči sva crnina i neodrživost odnosaja, koji usljed takovstjanja stvar nastaju. Hrvat, koji pred takav sud dolazi ili zna talijanski i onda je i nehotice prihvaćen, da se odrede prava, da se hrvatskim jezikom služi ili pak talijanskog jezika ne pozna i onda slo i maopako. Tumač je za zemaljki hrvatski jezik nepriprustljiv, suci poznavanje hrvatskog jezika simuliraju, a onda je shvatljivo, da

su otvorena vrata svim mogućim nesporazumljenjima.

Odnosaji su to neodrživi i nekulturni i skrajno je vrijeme, da ih se već jednom dokrajči. Mi po stoli put upiremo pratom u to nezdravo stanje i tražimo, da svi poznati faktori porade oko njegove sanacije. A pozvan je za to i svaki Hrvat, u prvom redu hrvatski odvjetnici. I ovi su dosta krivi da ovo nesnosno stanje traje i da već nije do absurdnosti dovedeno. Pitanje jezika, pitanje je časti narodne i tu transakcija nema. A pitanje je to i kruha i budućnosti sinova naših, koji se državnim službama posećuju. Talijanski odvjetnici neka budu primjerom hrvatskim. Fritka je svima u pameti sfera, koju je prošle godine na rovinjskom sudu izazvao odvjetnik B. kad je kod jedne rasprave II. stepena sugerirao svom klijentu da izjavi, da kod suca prvog stepena nije govorio hrvatski te tako izrabio prigodu, da se uz odobravanje predsjednika sudbenog dvora nelesno očese o suca, koji je hrvatskim jezikom sastavio odnosni zapisnik. To je preslo u javnost, pak nam je svima poznato. A što se »intermoenia« dogadja, znali bi nam u obilnoj mjeri pripovjedati hrvatski vještbenici i prislušnici rovinjskog suda. Ali o tom drugi put i drugom prigodom.

Dok tako postupaju talijanski odvjetnici, pred koliko i koliko zlorababa zatvaraju oči Hrvati i njihovi odvjetnici. Zar su im te zlorababe postale nešto obična, da ih ni opaziti više ne mogu.

Prestanimo već jednom, da se slo shvaćenom uljudnošći pokrivalimo bilo kakova poptustanja. Za Talijane i onako ostanemo »kavi« i barbari. Počnimo već jedanput svi bez razlike kazati sube i nadovežimo svoj postupak na postupak one stare naše generacije, koja je ne postojuć obitru i skrupula znala da nam stvori zakoniki temelj, na kojem radeti možemo da izvoštimo i u praksi hrvatskom jeziku onu pobjedu, koja neminovno mora da dodje. A na ove odnosaje upozorujemo i

prvom redu predsjednika rovinjskog suda g. v. Covara, pak ga pitamo, zna li on, da svi suci rovinjskog tribunala osim trojice ne znadu hrvatski. Pitamo Vas gosp. predsjednice, znate li Vi, da predsjednik I. civilnog senata dr. Mattioni, predsjednik II. civilnog senata dr. Csatska, predsjednik kaznenog senata dr. Sbiša i sva sila drogih svjetnika i sudaca kako gg. Cegnar, Devetach, Quarantotto i kako se sva ta gospoda zovu, ne poznadu hrvatskog jezika a ipak sude hrvatskim strankama? Vama je to gosp. predsjednice za stalno poznato, jer ste na čelu rovinjskog suda, a što ste učinili, da se to nesnosno stanje ukloni? Jeste li ikada upozorili više oblasti, da tako dalje ne smije i ne može ići, da su li odnosaji neodrživi i da elementarna pravda traži, da se drugačije s njom postupa? Mi od Vas odgovora ne tražimo, jer znamo kako stvari stoje, ali pamtilite, da je naša ustrijivost iscrpljena i neurede li se odnosaji brzo i pravedno, uni ćemo zagrmiti jedan drugi: »Quousque tandem abutere patientia nostra«.

Saznajemo iz dobro informirane strane, da je predložen na imenovanje za suca kod c. k. suda u Puli jedan trčanski Talijan, koji ne zna ni riječi hrvatski. Ako to imenovanje usliedi, biti će novi atentat na zakon, pravicu i hrvatski jezik. Mi ćemo za sada čekati to imenovanje, ali hoćemo dok smo na vrijeme, da upozorimo na jezične odnosaje, koji vladaju na području puljskog suda i na mogućnost, da na njemu ureduje jedan sudac bez poznanja hrvatskog jezika. Imamo već gorkih iskustva sa sucem dr. P. koji hrvatski ništa ne zna i sa dr. S. koji ga zna malo ili bolje nikako.

Za reciprocitet hrvatskog sveučilišta u Zagrebu.

Otkada značenje svih naših potreba onda, kad se našemo sputani, mašeni,

nemoćni, kad zdravim otima ugledamo koliko smo daleko od naših snaja — idealna kraljevine Hrvatske. Načelo je u naravi, da sve što živi brani svoj život i odupire se smrti svim svojim silama. Najljepši je život naroda, a što znači borba za narodni život, glasno nam vele mrtva usta bugarskog, arbskog i crnogorskog vojnika. Dok nam nije sudjeno da branimo Hrvatsku... pozvani smo da je branimo perom i rieđu, da se strujemo na svakom koraku, da zapovjedimo onima, koje postavismo u sabore, da budu tvrdi zidovi, koji će zastavili sva pitanja, dok se ne riješe hrvatske. Pred nama je najnoviji dogodjaj: reciprocitet hrvatskog sveučilišta u Zagrebu. U proračunskom se odboru u Beču odobrilo podignuće talijanskog pravnog fakulteta u Trstu, za volju Italije, austrijske saveznice proti naravnom razviku slavenkog svijta na Balkanu. Jedna nezakonitost vuče drugu: Hrvatima kao i Srbima i Slovencima na Hrvatskom sveučilištu uzkrućuje se u istom odboru da mogu slobodno vršiti ispite u Zagrebu, zauzeli zaslužena mjesta bilo u Dalmaciji, bilo u Istri. Pitanje reciprociteta hrvatskog sveučilišta ne datira od ove godine, ono je staro bar 30 godina. Bilo bi suvišno, kad bi pratili što se je od tada sve poduzimalo, kad se još nije ništa postiglo.

Važnija su pitanja: zašto se nije ništa postiglo i što znači izravnanje sveučilišta rastrgane i raztrojene kraljevine Hrvatske sa ostalim austrijskim sveučilištima? Bez detaljnijeg dokumentiranja dovoljno je postaviti jednu tvrdnju, da se odgovori na prvo pitanje. Uspjeh naime jednog poduzeća sastoji u snazi sile koje ga poduzimlju. Snaga hrvatskog zastupstva bila je najprije osamljena, onda se našla u raznim klubovima sa Srbima i Slovencima, ali bez dubljeg uvjerenja svijtu, da je priznanje reciprociteta jamstvo brzog kulturnog razvika, što znači stapanje duhova u jaku silangu pod egidom: prosvjetom slobodi! Duboko uvjerenje, koje bi se očevalo u nepopustljivom radu, manjkalo je svagda

Bilješka iz talijanskog poslanika.

I talijanska »Unions Nationale« osvrtala se je obilrno na onomadne održavanje kongres Stranke Prava u Opuzli, te se nekako nasleduje nad razlikom mišljenja u hrvatskim redovima.

Da pak bude potvrdanoj »Unions Nationale« sve jasnije, reći ćemo joj danas ovo:

Zaludu, što je proti svim ljudskima i božjim zakonima, to se može mli dugo obitati. Našelo narodnog ujedinjenja — ono velično natele, koje je ujedinilo Italiju — ujediniti će i nas jedne Slavene u habsburškoj monarhiji (Hrvate, Srbe i Slovence) pa makar se svi Talijani i svi Nijemci na glavu postavili. Razumljivo je, da razni ljudi drugačije misle, tako će se doći da ostvarenja ova velika ideje.

Medjusebnih, nastarajih borba bilo je i biti će u svrabom narodu. Dvina nam primjeru pokazuje poviest ujedinjenja Italije. Borili su se nemilovoljno hladnoćni konzervativac Cavour i one velike srce Mazzini sa letom mladih, vstruanih patriota; borili su se medjusebno, a ipak

obojeica su radili za jednu veliku ideju, za ujedinjenje svog naroda. Poznate su nam dobro borbe republikanaca sa junakom Garibaldiem na čelu, i poznata nam je velika žrtva, koju je Garibaldi učinio, kad je na oltaru domovine žrtvovao svoja republikanska načela i nastavio se boriti pod zastavom kralja Viktora Emanuela.

De su naši Talijani ma i malo pametni, oni bi brzo shvatili, da hoćete, neće, ni jošai Slavaci moramo doći do našeg narodnog ujedinjenja, te da će se dakle u tom sklopu naći i naša istra, sa svim svojim Talijanima i takozvanim Talijanima. Razum bi im rekao tada: Ne budimo ledi, te nemojmo kasaviti Hrvate, mi postepajmo s njima pravedno, da nam budu moćni oni vratači našu za drugo.

U njihovom ljudli oni toge neće utinili, a mi ne obzračujeti se na te doševne i narodne pigmeje, stidimo dalje potom do ostvarenja velike ideje — narodnog ujedinjenja.

»Unions Nationale« prevadja dječak jednog njemčkog kralja iz Njemacke, koji se bavi napredkom Nijemaca na našem

slavenkom jugu. Njemacki list konstatira poraz Nijemaca u Puli, Rovinju, Trstu, Gorici i drugdje. Pozivlje sve Nijemce na slozan rad. Spominja da je njemacko društvo »Südmark« potrošilo u ove krajeve od god. 1883, preko 3,600,000 K.

Na mjesto da ovaj silan rad Nijemaca otvori oči Talijanima, te uvide shodnost skupne obrane nas Slavene i Talijana, jednaki autohtoni stanovnika ovih krajeva proti tudjincu, nasteljenom gospodarstvu Nijemcu — naši Talijani ustraju dalje u svojoj ludoj hajci proti nama, te nam daju »U. N.« spočitava pomoć, koju da primamo li — Rusije.

Druga naša kolegica »U. N.«, da je to istina, što talibote sije, drugdje bi se stale danas u Istri, ne bi se neklima i zabila boriti sa svaki ma i najmanji uspjeh u narodnoj borbi. Vi Talijani sami dobro znate, da nama Hrvatima niti par se dolazi te vana; sve što imademo, sve je dar hrvatske ruke, nego vi se pokrili vašim pomoć što je i u neraz dobivate iz Italije, spočitavate te i nama. Sijedite dalje vašim selodim potom. Bit će gore po Vas.

Veoma su sumnjivi nekoki talijanski »povjestničari« poput prof. G. C. koji u »Unions Nationale« povoljno ocenjuje knjigu prof. G. o — talijanskoj Rijeci i Taj prof. G. piše samo o rijeci u XV. vijeku. Dakle godinom 1600 svrtava njegova povjestna rasprava. Da je taj profesor išao samih 9 godina napried, bio bi dotao do onih užasnih navala Veneciana na hrvatsku Rieku, koju su od 1609. do 1613. Venecijanci dva puta užasno razorili. A da je proćio poviest Rieke pred XV. viekom, bio bi dotao da se Rijeka prvi put spominje u XIII. vieku kao vlastništvo hrv. knezova Frackopana iz Kriha. U XV. vieku spala je Rijeka pod vlast Habsburgovaca, što ipak nije taj grad ni malo razaprodilo. Hrvatski se onda samo govorilo po gradu, a o tome imademo bezbroj pisanih isprava. Talijanstvo Rieku je čedo majdarske agitacije, kao što je Talijanstvo našega Primorja čedo Nijemaca. Talijanstvo je tako oružje u rukama Nijemaca i Madjara proti Hrvatima. Kad im to oružje više ne treba, oni ga odmah nabace. Talijanstvo ne nateleje mašati, jer su bezbroj batina primili od njemčkog kralja.

kao i sada. Pojedinačni izstupi nisu toliko plodonosni kao jaki, jedinstveni i energični izstupi velike cjeline, a osuđujemo i krstimo izdajstvom svaki protunarodni kokak, počnimo ga makar tko. Dokle će mladji nukali starije da predju strančarske zadjevce i inade? Hrvati, Srbi i Slovenci hitu svoje pravo, oni su u tom jednodušni, za to i zahtijevaju od svog zastupstva jednodušnost. U sukobu dviju ideja odlučuje se za slavensku. Germanstvo nam je škodilo, ono nam škodi — vrijeme je, da mu viknemo: dosta! Očita je važnost priznanja reciprociteta. Dok se vlade boje stopiti udove Hrvatske u jednu cjelinu, boje se i sjene toga jedinstva. U priznanju reciprociteta očitovale bi se virtualno jedinstvo, koje bi se htjelo pretvoriti u faktično.

Toga se boji Beč, koji Pešta. U tom je Hrvatska nalik Kristovim haljinama: razdieli zemlju, otmi joj prava, tako se postupa. Kad vam to velimo ne bojimo se istine, jer je jednom već vrijeme, da istini pogledamo u oči. Narod, koji sebe ne zna cijeniti, koji nema ponosa, koji služe trbuh više od slobode, ne zaslužuje da živi. Pokazat ćemo dakle koliko napredovamo, ako svi kao jedan uporno stavimo zahtjev: hrvatskim sveučilište mora biti izjednačeno austrijskim sveučilištima, jer vlada, koja šteta od naroda danak u novcu i u krvi, mora znati, da je to volja onoga, koji daje taj danak.

Prekinimo sa vremenima, kada smo moliili; danas zahtijevamo svoje pravo; častnija je smrt junaka nego život kukavice. Oro je vrijeme naše, da smo ga savitili dokazimo. S hrv. sveučilišta u Zagrebu. Hrvati i Srbi akademikari.

Rat na Balkanu!

Pula, 16. aprila 1913.

Ovaj krvavi rat vodi se sada tako rekudi jedino za Skadar. Bugari i Turci oko Cattike ugovorili su tiho primirje. A Srbi su već davno obratili se Turčinom i nemaju na više da zauzmu za sebe. Grci su također na kopnu svršili svoju zadaću, jedino njihovo brodovlje na Egejskom moru čuva otoke, da nebi turska flota izšla iz Dardanelle i bombardirala grčki pojeđ u tom moru. Pred dva dana izšla je opet turska flota iz Dardanelle, ali tim je opazile grčki brodovi, pristisile je da se opet umakne u Dardanelle. Došlo je među jednim i drugim brodovljem do međusobnog topovskog pucanja ali bez stvarnih posljedica.

Kako smo rekli, sve ratne operacije uređotičene su sada oko Skadra, kojeg Crnogora hoće na svaki način da pridobije. Ta upornost crnogorske vlade, daje veličanstva velikog poela. Veliko brodovlje velikih vlasti, koje je zatvorilo Crnogori sa mora, t. zv. pomorska demonstracija prolazi Crnoj gori nije nikta koristila kao što Crnogora ne popušta u pitanju Skadra ni pošto toga, što je srbska vlada naredila svojoj vojsci, koja je pomagala Crnogorcima pri obijedanju Skadra, da se povuče. Velivlasti su ponudile Crnojgori za Skadar, da će njoj dati nešto plodnog zemljišta oko Skadarskog jezera i prikazati breakmatni najam od 80 milijuna kruna. Sve to je crnogorski kralj odbio i izjavio ih Skadar ili smrt te poručio velivlastima, da će i nadalje obijediti i bombardirati Skadar sa samom crnogorskom vojskom, premda su crnogorske voj vode izjavili, da je nemoguća zauzeti Skadar bez srbske vojske. Pošto se je i srbska vlada službeno sada izjavila protiv tvrdoglasnog postupka crnogorskog kralja i odobrila pogodno postepak velivlasti, to je velika vjerojatnost Crnogora gubiti u buduću svoju snagu i ljude za stvar, koja neće nikada postignuti u ovom ratu, a preuzet će ujedine napetost cijele Eu-

rope, čime gubi simpatije i dobiva još više protivnika i neprijatelja, nego što ih je imala do sada.

Medjutim se vode pregovori o miru između Turske i balkanskih saveznika, te se nagovješta, da bi mir mogao biti sklopljen za četiri dana.

Pogled po Primorju Puljsko-Rovinski kot.

Izbor zemaljskog zastupnika u Puli. Kako je već javljeno, obaviti će se dne 18. maja o. g. izbor jednog zemaljskog zastupnika za grad Pulu iz obćenite kurije B. izbor. sreza, t. j. svaki, koji je navršio 24 godine, a stanuje pred danom raspisa izbora barem jednu godinu u Puli, i bez obzira da li plaća što poreza ili ne, ima pravo glasa u ovoj kuriji i toga dana birati zastupnika. Eventualni uži izbori obaviti će se dne 25. maja t. g. (na 15. maja, kako je usljed tiskarske pogriješke bilo štampano u zadnjem broju).

U ponedjeljak dne 14. t. m. istekao je rok za reklamacije proti izbornim listinama, te je sada zaludu za svakoga tražiti, da bude unesen u listine; koji je upisan u liste dobit će kartu za glasovati i koji je reklamiran biti će upisan u liste i dobiti kartu.

I ovog puta bile su listine jako slabo sastavljene; ispušteno je bilo preko 1000 ljudi, koji imaju pravo glasa. Mišliti smo, da će pod vladinim komesarom ići i tu na bolje, ali se čini, da činovnici, koji su ostali na obćini još od vremena kamorre, ne znaju drugčije uredovati nego kako su se naučili za uprave tatarske kamorre. To ne služi ni malo na čast vladinom komesaru, pak bi morao budnim okom paziti na kamoranske činovnike i uvesti jedan put red i pravo na obćini. Ako se proti jednim listinama podnese preko 800 reklamacija, kako je to učinjeno proti ovim izbornim listinama, onda to pokazuje više no na neurednost kod obćine puljske.

Nasi izborci treba da sada čekaju dok im dodje izborna legitimacija, bez koje neće moći nitko glasovati. Legitimacije će se svakom izborniku dostaviti poštom u stan, za to svaki onaj, koji je u zadnje vrijeme promijenio stanovanje u drugu ulicu, neka pazi, da mu nebi legitimacije došla na prvostaji stan. To će svaki takav predusresti najbolje time, da se preporučiti listinosti ili gospodaru kuće ili sustanaru prvostajnog stanovanja, da uposre dostavljaše, te mu legitimaciju donese u novi stan. Ako pak sam svat to nebi kojegod dobio legitimacije tri dana prije izbora, neka to dodje prijaviti u Narodni Dom, pak će ga se upostiti, kako će dobiti legitimacije. Naglašujemo ponovno, da treba dobro paziti na to, jer koji ne bude imao legitimacije, neće moći glasovati.

Odje će se glasovati još nije objavljeno, ali kad bude, javit ćemo u ovom listu i mi, premda će biti svakom napisano na legitimaciji, kao što će na istoj biti napisana i doba, kada će početi a kada završiti glasovanje.

Svi nasi se uz to upozoruju na to, da se nekadu zavesti od naših protivnika socijalista i Talijana pak ići glasovati za njihova kandidata. Oni moraju dobro čuvati glasovnicu i napisati na nju ime onoga čovjeka, koga će predložiti naša narodna stranka. Najbolje je, da svaki naš donese glasovnicu u Narodni Dom, pak će mu se tamo napisati ime narodnog predložitelja ili pak neka da napisati glasovnicu po osobi svoga povjerenja.

Za koga ćemo mi ovog puta glasovati, to ćemo doneti i objaviti na vrijeme u jednom od budućih brojeva.

Glavna skupština Posujilnice u Puli. U nedjelju dne 20. e. m. obćitava lista za Posujilnicu u Puli svoje glavne godišnje skupštine u 10 sati prije počinu

dvorani Čitaonica. Pozivlju se članovi, barem oni iz grada, da dodju na tu skupštinu u roku većem broju, da čuju izjave o štadi i uspjehu naše Posujilnice kroz prošlu godinu i da sudjeluju u izboru za novu upravu, koja se ove godine bira na toj skupštini.

Izlet Premanturake Čitaonice u Banjole. U nedjelju dne 20. t. m. bit će izlet Premanturake Čitaonice u Banjole uz sudjelovanje društvenog tamburaškog zbora. Sastajalšte u prostorijama Čitaonice u 2 sata po p., odakle se kreće skupno u Banjole. Pozivlju se svi naši Premanturci, da čim mnogobrojnije prisustvuju tom izletu.

Iz Svetvinčenti nam pišu: Na dopis u „N. Sl.“ od 12. dec. 1912. br. 50, pod naslovom „Kradja u Svetvinčentu“, istini za volju javljamo, da nije manjkalo u talijanskoj „Cassa rurale“ K 8.000 već samo K 3.700. Tajnik iste g. učitelj Strolago bio je okrivljen, što je pustio iz neopreznosti blagajnu otvorenu, odputovavši. Radi toga bilo je državno odvjetništvo proti njemu povelio postupak, ali se izpostavilo da nije kriv te je državno odvjetništvo ovih dana odustalo od optužbe protiv njega, jer se je dokazalo, da je potpuno nevin. Isti će gospodin prisuzeti opet upraviteljstvo škole u Svetvinčentu ovih dana.

Lošinjski kotar

Velj Lošinj, 10. IV. 1913. *Djelovanje društva Circolo Popolare in Malog Lošinja u Velom Lošnju.* U nedjelju dne 6. t. m. dalo je društvo Circolo popolare iz Malog Lošinja u talijanskoj dvorani „Assirto“ ili bolje nazvanoj Teatro Verdi u Velom Lošnju, zabavnu večer uz pjevanje, glazbu i predstava jedne operete, koju su prošle sedmice davali za prvi put u Malom Lošnju. Dusa ciele ove zabave bili su gostioničar Hofman iz Malog Lošnja, vlastnik hotela Hofman, u koji se osobito vraćaju naši ljudi Hrvati i Srbi prigodom njihovog boravka u Malom Lošnju, te orguljarski župne crkve u Malom Lošnju V. Craglietto. Da su nekogi profesori c. k. nautičke škole imali također glavnu riel o tome ne treba dvojiti.

Dok mi ne možemo nego diviti se protivnom radu članova Circolo popolare, koji ne pazeci na udaljenostne ni na mjestne razlike između Velog i Malog Lošnja, žrtvuju svoje vrijeme na žaleći truda; da postignu svoja svrha, koja jest jedino potaknutje ovih brajera, tuga obuzimlje svakog rođoljuba, kada vidi našu neslogu i osobne mržnje, koje su u ovo zadnje doba preuzete mah među našim ljudima u ovom kotaru.

Talijani, koji su na vlasti, koji imaju svu moć u rukama, koji su materijalno moćni, obćakršljani školama i društvima, žive u najljepoj slozi, složao rade na svakom polju, ne dijele se ni u konservativce ni u liberale, liberalce, socijaliste ili kako se inače mi dielimo, već i ako su jedan od drugoga individualno posve različitog nazora, bilo vjerskog, bilo političkog, ipak okupljeni su u jednu te ista društva, jedan sv drugoga radi kao brat uz brata.

A u našim redovima, kakve li nesloge, kakvih li osobnih mržnja, kolikih osobnosti. Za svaku se najmanju riel posvadiamo, svaku riel što nam brat kaže promjerimo što puta, nebi li smo u njoj našli koju svrhu, svaki držimo svoja oćeba nepogriješivom, osobnost nam je sve, te smo već izgubili dar razuma, da volimo da nam propadne sav narodni pojeđ, nego da popustimo ali za vlas našoj oćebnoj ambiciji.

U ovom međusobnom izranju na otoku Lošinju izmješaju naše Hrvatske u ovoj bratobratnoj borbi, gubimo demociju naš narodni pojeđ, a ljudi i talijanski zabavljaju se u moljenju naše borbe, davorice

napreduju na svakom polju imajući pred očima samo jedno geslo „napredak Talijanstva“.

Nas pjesnik Mažuranić pjeva: „Kajite se djeco dok imate dana“, a ove zlatne riel neka vriede i za nas Hrvate na otoku Lošnju a osobito u Malom Lošnju, jer teški će biti račun, koji ćemo morati položiti narodu za ova naša djela, jer će imena naša ostati potomstvu ne na vječnu uspomenu, već na vječni prezir.

Kajimo se, dok je još vrijeme, da se popravi ono, što smo našem narodu sagriješili.

Voloski kotar

Javni sastanak u Sv. Mateju. Na jednodušnu vied, uvrštenu u obim hrvatskim dnevniciima Rieke, sakupilo se je dne 18. t. m. poslie večernje službe božje u jednoj dvorani stare školeke zgrade u Sv. Mateju mnogo naroda. Sastivat sastanka zastupnik Vjekoslav Spinčić otvorio je sastanak, pozdravio prisutne i predložio predsjednikom sastanka, načelnika obćine Kazimira Jelušića, što bijaše jednodušno i prihvaćeno. Pozdravio je i on sakupljene i naglasio, da imadu tu pravo uzeti riel ne samo prisutna gospoda zastupnici nego i svak drugi koj ju zapla.

Prvi progovori zastupnik Spinčić o radu hrvatsko-slovenskih zastupnika, u carvinškom vieću, naročito u savezu sa dogodjajima na Balkanu i sa stanjem Slovenaca, Hrvata i Srba u monarhiji.

Odmah iz njega govorio je zastupnik dr. Ivan Pošćić, te crtao odnošaje u istarskom saboru odakle je po novom izbornom redu izabran pak do najnovijih vremena.

Sakupljeni na sastanku jako su pozorno pratili govore svojih zastupnika. Zgražali su se koll nad izvanjskom toll nad nularnjom politikom državna monarhije, osobito obšireni na postupak sa Slovencima, Hrvatima i Srbima u svim zemljama bez razlike. Najodlučnije su odsudili drzovitost talijanskih zastupnika na zemaljskom saboru, koji još danas, u vieću slobode, ravnopravnosti, demokratsima misle onako kako su mišlili predji nekih njih, misle u svojim sredovječnim nasorima da imadu polivlaste nad nama, da imadu u Ivri Talijani vladati, a Hrvati i Slovenci za nje raditi i doprinastati.

Sakupljeni, svi zreli muševci, često su tekom govora povladjivali nazore i postupak svojih zastupnika i bodrili ih, da i nadalje najvećom odlučnošću zahtijevaju oživotorenje prava hrvatskoga naroda u obće i onoga u Ivri posebno.

Poslie zastupnika izbornici su se i sami naročito Božo Dubrović oglašili i izrazili putem govora i resolucije razne želje, koje je također predsjednik sastanka, kao najbolji poznavalac svih potreba u cjelokupnoj obćini, tumacio.

Na skupštini bila su jednoglasno prihvaćena slijedeća resolucija:

I. Glede zemaljskog sabora doslovno onakva kao ona u Kastvu dne 23. valjače, u kojoj se odsudjuje talijanske zastupnike što neće da se postave na temelj bezuvjetne ravnopravnosti, odobrava postupak hrvatsko-slovenskih zastupnika i poziva ih da ne popuste ni za diaku u pravima hrvatskog jezika nit kod novoga zakonitja obćine, te da uzrade za sveobće, izravno, jednako i tajno pravo glasa.

II. Da se podupre gospodaraku zadrgu u Kastvu, brojeći preko 800 članova, iz državnih i zemaljskih sredstava.

III. Posiva se zastupnike, da uzrade naciom kako znadu:

1. da se isaoči opredjeljeni i pokrajinskim proracima za cesto i vodogradnje za ova takodjer i upotriebi i da se ih ne troši u druge svrhe;

2. da se u Sv. Mateju uveda sudbeni dan;

3. da školsko okružje Sv. Matej dobije podporu za školsku zgradu;

4. da se ustroji podružnica delavske škole ili stručni tečaj u Sv. Mateju;

5. da se u Marčeljima ustroji javna pučka škola.

Na svrzi zahvalio je predsjednik skupštinarima na uzornom redu, koji je vladao tečajem celoga shorovanja, a oni su uzvraćali zahvaljujuć za dolazak i ključ: Živili naši zastupnici! Živio predsjednik!

Narodna Čitaona u Poljanama (obč. Veprinac) obdržavati će svoju glavnu godišnju skupštinu u nedjelju dne 20. t. m. u 4 sata posle podne.

Pazinski kotar

Rezv na glavnu skupštinu „Istarskog glasn. društva“, koja će se obdržavati u prostorijama Narodnog Doma u 6 sati na večer dne 24. o. m. sa sljedećim dnevnim redom: Izvještaj odbora. Promjena pravila. Izbor novog odbora. Eventualija. Neće li se odazvati dovoljan broj članova, obdržavat će se i za osam dana t. j. 1. V. o. g. skupština uz svaki broj. Odbor.

Pazin, 18. IV. 1918. Puljaki „Giornaleto“ od 12. o. m. donosa dug dopis proti našem načelniku dru. Kureliću radi jedne obitanske odredbe ličue se voća.

U tom dopisu zove pisac u pomoć i nebo i pakao, i hitljivi biti duhoviti spominje čak i... kralja Zvonimira! A ne zna jedan, da se je tim samo izvrgnuo ruglu svakoga ma i malo pametnoga čovjeka.

Obitanska će oblast već učiniti svoju, to razvijetli još bolje ponašanje talijanaca.

Sto se tiče Zvonimira, i taj naš zadnji hrvatski kralj i mi njegovi potomci alični smo u jednom: odveć dobrićine, odveć popustiljivi, odveć naivni sa našim Talijanacima. Nego ipak i najstrijpljivijem čovjeku znače kadkadka dodijati sulum neprijetelja. Nadamo se dakle, da će i naši ljudi, poučeni gorkim iskustvom, znati s našim talijanacima drugačije ravnati.

Pred nekoliko dana utopila se hotimice u potoku Fojba, nedaleko Pazina, neka djevojčurina Josipa Glavić, 35 god. stara, odana pijanstvu i nemoralu. Bog zna koliko ima krivnje ovoj nesretnici asimilacija, toli ugodna fraza Talijanima i italijanacima.

Mađi letina. Zbog zadnjeg dopisa iz Plominu okrivljuje nekakji g. Ivana Drnovsaka, kao da je on autor istoga letina mi volju izjavljujemo, da g. Ivan Drnovsek nije pisao spomenuti dopis niti stoji u kakovu savezu s njime i u obće s našim listom. — Uredništvo.

Koparski kotar

Iz Slama. Prolog nas je tjedna ostavio, nakon osamogodišnjeg boravka među nama, naš vrli šupe upravitelj veled. gosp. Josip Fligo. Pošto je on bio prvi upravitelj naše mlade šupe, mnogo se je morao truditi, dok je razne stvari uredio. Baš kad je sve to na naše zadovoljstvo učinio i siromasnu crkvicu prilično iskitio, prezmjesta nam ga u Staru (občina Opatlaj). Dok mi za uzor-svećenikom žalimo, ne možemo, a da šupljanima Sterne ne čestitamo.

Ako i leganije od puša, ipak se mičeemo. Nakon dvadesetogodišnjeg moljtanja došli smo, Bogu hvale, ipak do toga, da se je ove zime započelo sa gradnjom seoske cetrnje (sterne) sa sadržinom od 2000 hl. Neka bude im putem izrečena najljepša hvale svima, koji su se sa toli potrebitu stvar zauzeli, a napose našim voleznalnom nar. zastupniku g. I. Sancinu.

Naša Druština podružnica nije napela, prema se o njoj misle već dugo oglašiti, dopade Nopo napreduje. Zadaja je skup-

ština vrlo dobro uspjela, jer se je tog dana što darova a što članarine nabralo do 180 K. Pohvalno je osobito to, da ne treba članova — izim malih iznimaka — tražiti i moljakti, da plate članarinu, već je donesu na dan skupštine sa malim darom po vrhu. Ubrojimo li narodni blagdan i darove u raznim zgodam, proizlazi, da je naša podružnica poslala u godinu dana svojoj matici u Opatiju 189 K 11 p. Ljepa svotica za selo od 460 duša. Živili darovatelji i našli mnogo sljedbenika.

Razne primorske viesi

Sv. Otac Papa bolestan. Prije par mjeseci bio je sv. Otac Papa teže obolio od influence. Oporaviv se od bolesti, preuzeo je bio, premda još ne posve zdrav, redovite poslove, ali ne za dugo, jer ga je zahvatila ponovno bolest. Sada već 8 dana leži u postelji i bolest daje povoda velikoj zabrinutosti. Visoki bolestnik trpi od slabosti srca i ognuice, te su vatikanski krugovi vrlo zabrinuti za zdravlje usljed ozbiljnog stanja bolestnika.

Porečke-puljaki biskup imenovan. Nj. Veličanstvo car i kralj imenovao je za porečke-puljako biskupa mona. dra Trifuna Pederzoli, župnika kod sv. Antuna novoga u Tratu. Novom biskupu ima 54 godine, rodom je iz Kotora u Dalmaciji a po starijima iz talijanskog Tirola.

Atentat na španjolskog kralja. U nedjelju kad se španjolski kralj Alfons XIII. vraćao na konju u dvor sa jedne vojničke svečanosti okružen mnogobrojnom oficirskom pratnjom, u blizini „Spanjolake banke“ stupio je iznenada pred kralja jedan čovjek, uhvatio lijevom rukom uzde kraljevog konja, a desnicom izvadio revolver. Kralj je, videći, da ima pred sobom napadača, brzo podbo konja, da je skočio baš u momentu, kad je napadač izpalio revolver i zbog toga je hitac promašio. Atentator je pokušao ponovno pucaati, ali ga je jedan redarstveni agent uhvatio i bacio na zemlju, ali ovaj je izpalio još dva hitca protiv kralja, ali su i ova dva promašila.

Kralj je skočio s konja i viknuo „Živita Španjolaka!“ koji je poklik odusevljeno prihvatilo i mnoštvo.

Atentator je Španjolak, zove se Rafael Sanebas Alegre, ima mu 26 godina i po zanimanju je kolar.

Pat oko zemlje za 5 K može učiniti onaj, koji čita današnji oglaš „Srećke u korist Hrv. Nar. Straže“ i na temelju zamimivog izvješća, koje se pošalje svakomu besplatno, narudi ugodnu skupinu srećaka, s kojima dobije u sretnom slučaju već tekom mjeseca svibnja pet glavnih zgoditaka.

Vjestnik

Gospodarske Sveze za Istru.

Širi upravni odbor „Zadružne Sveze“ u Ljubljani, koja je također za naše zadruge u Istri novčani središnji zavod, odlučio je prolog mjeseca marča, da se prigodom glavne skupštine u Ljubljani ove godine drži također kongres sadružništva „Južnih Slavona“.

Taj je kongres bio dne 2 i 3. aprila i to prvi dan po podne, a drugi dan cijelo pred podne.

Pristup je bio slobodan svakomu, ne samo članovima onih zadruga, koje su učlanjene u Zadružnoj Svezi.

Tih je bilo dakako najviše iz Kranjske, Štajerske i Koruške, ali je bilo također nekoliko zadrugara iz Dalmacije, Istre i ostalog Primorja, neki i iz Bosne-Hercegovine. Iz Istre vidjeli smo rado i nekoje seljake. Raspored je bio ovaj:

1. Kako da se vrataju zajmovi. Referent nadrevizor Vlado Pušenjak;
2. Zadružništvo i skrb za javno blagostanje. Referent sedbeni viti savjetnik Mišo Obuljen;
3. Centralna Zadružna blagajna (banke).

Referent dr. Laginja, predsjednik Gospodarske Sveze za Istru;

4. Obrtno seljačko zadružništvo. Referent ing. Remec od društva za pospješivanje malog obrta u Kranjskoj;

5. Novi zadružni zakon. Referent dr. zastupnik dr. Krek;

6. Zadružništvo i seljačka trgovina. Referent ravnatelj ljubljanske Gospodarske Sveze Janko Jovan.

Kongres se je držao u velikoj dvorani „Ljudskog Doma“.

Otvorio ga je zgodnim govorom dr. Krek i predložio za predsjednika dra Laginju, a za njegove zamjenike g. Obuljena, dra Hochnjeca i J. Jovana.

Od službenih ljudi prisustvovali su kongresu prvi dan u ime vlade dvorski savjetnik vitez Laschan, od zemaljskog odbora prisjednik Lampe, od Kmetijske Družbe kranjske tajnik Pirc. Drugi dan, počastio je kongres također zemaljski predsjednik baron Schwarz. Državna vlada dozvolila je svim svojim činovnicima, koji imaju budi kakov gospodarstveno-obrtni referat, da prisustvuju raspravama i čuju razlaganja raznih ljudi, koji se bave zadružništvom, kao i opaske, koje su pojedini učesnici kongresa činili tekom rasprava o pojedinim točkam.

Prostor lista ne dopušta, da bismo na široko izvodili, što se je sve raspravljalo. To će obširno priobiti u posebnoj knjizi „Zadružna Sveza“, te ćemo u svoje doba upozoriti naše čitatelje, kada knjiga izadje, da ju nabave bar nekoli od onih, koji se zadružništvom bave ili za nj zanimaju. Već sada možemo reći, da su rasprave tog kongresa vrlo uspjele i da su ostavile učesnicima dubok utisak od nauka koje su tamo čuli.

Primljene su nakon svakog referata odgovorne resolucije, kao želje kongresa i kaziput za buduće djelovanje zadružništvu, u sljedećem smislu.

1. *Gleda načina vraćanja zajmova:* Da zadruge Raifeisenove (posujilnice) skrbu za to, da ne dolaze u neprilike pri vraćanju svojih dugova i uložaka. Zato treba da imaju uvijek prilično raspoložive gotove vine, da se u potrebi mogu brzo pomoći. Zato treba, da se drže samo svoje novčane centrale; samo pri njoj treba se zaduživati i samo pri njoj ulagati suviše. Dužnici treba da svojim posujilnicam vraćaju svake godine redovito barem jedan dio kapitala i da posve redovito odplaćuju kamate.

2. *Gleda obrtnoga seljačkog sadružništva:* Treba u zadružništvo pritegnuti također obrtnike i obrtne radnike. Seljačtvo i mali obrtnici treba da se međusobno podpomaju, to i novcem i razložnom uporabom malih strojeva. (N. pr.: Stroj lični mašina mliječarske zadruge može neku dobu dana, kad obavi posao mliječarne, služiti kojemu obrtu.) Mašine treba nabavljati mudro i kroz ljude u zadružništvu, koji se u to razumiju, jer se pojedini nabavljač često prevvari i gleda dobrote i gleda dostatne veličine.

3. *Gleda novog zakona o sadružnicam:* Kongres je sporazumio sa vladinom zakonskom osnovom, koja je ur predložena parlamentu, uz neke promjene, koje treba da naši zastupnici uznaoste, da budu prihvaćene u zakon.

4. *Gleda centralne sadružne banke:* Kongres priznaje potrebu takovog zavoda; uvjerjen je, da će takova banka biti zadrugam od velike koristi. Zeli, da temeljna pripomoć od strane države bude veća, nego li je predviđena u osnovi zakona, koj je već u raspravi u gospodarskom odjeku parlamenta. Ako iz bedi kojeg razloga nebi mogli doći do zadružne banke na cijelu državu, neka se nastoji ustanoviti takav zavod za južne pokrajine (Bosanske zemlje, Primorje i Dalmaciju).

5. *Gleda seljačke trgovine putem sadružnih:* Nečelo bi moralo biti, da seljačadrugari nabavljaju potrebni robu (umjetni

gnoj, sprave, živež, krmu itd.) samo putem Gospodarske Sveze u Ljubljani i da samo putem nje prodavaju suviše svojih poljskih proizvoda i životinje. Takovo poslovanje bilo bi na korist svega zadrugarstva i svakog pojedinca u zadružnoj organizaciji.

6. *Gleda sadružnog pospješivanja javnog blagostanja.* Zadružnim putem ima se skrbiti, da seljaci ne odbjegavaju svoje starine, da se ne selo preko mora i ugradeve, gdje ih fabrike izrabljuju. Zato treba da se seljačtvu stvore malo po malo bolje prilike. Pomor na selima, osobito na djeci, silno je velik, nastojanje u bolesti slabo, čistoća često nikakva, znanje slabo.

Na temelju kršćanske ljubavi i bratskog rada, može se mnogo postići. Država treba da se za seljačtvo zauzme mnogo više, nego li do sada. Putem zadružništva neka se u kojem gradu na moru ustanovi društvo, koje će se brinuti za povećanje blagostanja u glavnom dijelu našeg naroda, to jest u seljačtvu i pomorcima, da se smanji izseljivanje, da nastanu bolje prilike na selima i da narod uzljubi opeta svoj oćinski dom, a da ne bježi iz njega.

Zlata vredno bilo je u tom pogledu izvješće nadsavjetnika Obuljena. On je istisao mnoge i silne rane našega puca, ispričovjedio je, što su u tom pogledu u drugih naroda učinile vlade i posebna društva i pokazao je put, kojim nam je krenuti, ako ćemo, da nam ne propadne seljačtvo i stanovništvo na morskoj obali. To će biti novi, veliki zadatak zadružnog djelovanja u svim zemljama hrvatskog i slovenskog naroda.

Resolucija kongresa o tom vrlo značnimom pitanju glasi se doslovno ovako:

Zadružni kongres u Ljubljani daje kongresnom predsjedništvu nalog, da dogovorno sa svim gospodarskim i zadružnim, kulturnim i njima aličnim udruženj i korporacijama Hrvata, Slovenaca i Srba oživljuje skupni Savez kao socijalnu maticu južnih Slavona, koj da bude središte organizovanog rada za pospješivanje narodnog blagostanja i domovinskog duha, sa sjedištem na obali jadranskog mora i u smislu referenta na kongresu.

Završujemo to izvješće opaskom, da su dva referata (Obuljenov i Laginjev) bili izrečeni čisto hrvatskim načinom, a ostali slovenskim i da smo se razumili kao braća jednog doma, a to je velika stvar!

Poziv

Na devetu redovitu glavnu skupštinu Zminjskog društva za štednju i zajmovu, koja će se držati dne 28. aprila 1918. u 9 sati prije podne u društvenom mliaru u Zminju sa sljedećim dnevnim redom:

1. Čitanje i odobrenje zapisnika zadnje glavne skupštine.
2. Izvješće odbora.
3. Odobrenje računskog zaključka za godinu 1912.
4. Izvješće o izvršenoj reviziji.
5. Promjena § 31. društvenih pravila (izbor domaćeg nadzornog odbora od 3 lica).

Odbor.

Jeftina kava
(dok traje zalih)

85^h 80^h

½ kg Brasil I. ½ kg Brasil II.
prizna prizna
u svim podružnicama

Julius Meinl
Uvoz kave
NOVA PODRUŽNICA
PULA, Via Sergia br. 35.

Poziv

na redovitu glavnu skupštinu „Gospodarskog trgovačkog društva u Cresu“, registrirane zadruge na ograničeno jamčenje, koja će se obdržavati na Spasovo, dne 1. maja 1918. u 9. sati po podne u dvorani „Narodnog Doma“ uz slijedeći dnevni red:

1. Čitanje zapisnika od zadnjof glavnoj skupštini.
2. Izvješće upravnog odbora.
3. Izvješće nadzornog odbora.
4. Izvješće o izvršenoj reviziji.
5. Promjena pravila.
6. Izbor upravnog i nadzornog odbora.
7. Slučajnosti.

Odbor.

Poziv

na redovitu glavnu skupštinu „Društva za štednju i zajmove u Cresu“, registrir. zadruge na neograničeno jamčenje, koja će se obdržavati na Spasovo, dne 1. maja 1918. u 8. sati po podne u dvorani Nar. Doma uz slijedeći

dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnoj glavnoj skupštini.
2. Izvješće upravnog odbora.
3. Izvješće nadzornog odbora.
4. Izvješće o izvršenoj reviziji.
5. Promjena pravila.
6. Izbor upravnog i nadzornog odbora.
7. Slučajnosti.

Odbor.

Prometna bolesnička blagajna za civilne radnike o. i. kr. ratne mornarice u Puli.

Natječaj

Kod prometne bolesničke blagajne za civilne radnike o. i. kr. ratne mornarice u Puli ima se popuniti mjesto jednog (četvrtog) liečnika.

S ovim mjestom skopčana je početna plaća od K 5760 (plaća, stanarina, paušal za kola u području grada Pule).

Molbe imaju se podneti do najkasnije 31. maja 1918. u uredovne prostorije, Pula, via Campomario 31.

Potanje uvjeta gledaj: austr. sanitetaki propisi, list. liečničke komore, Rivista sanitaria itd.

Isli se mogu dobiti takodjer u uredovnim prostorijama.

Pula, 11. aprila 1918.

Predstojnik.

Ivan Kacin,

Ljubljana, Zaloška cesta 7.

Graditelj

orgulja i harmonija

po amerikanskom sustavu. — Gradi svake vrsti harmonije za crkve, škole i privatnike. Popravci orgulja i harmonija obavljaju se najjeftinije. —

Cienik badava i franko.

1800
i ličnu sliku i raznih predmeta za muškarce i žene odjele na u oštiku, kojega nam više badava Jugoslavica
K. Sturmovski, Gofe, br. 914.

Svoj k svome!

Restauracija „Narodni Dom“

— u Puli —

preporuča se svim Slovincima u i izvan Pule, da se sastaju u svojoj kući i svome domu te pozabave uz dobru kapljicu vina i izvrstnog Pilsenjskog piva, dobra jela topla i hladna iz domaće kuhinje — dobro poskrbljena.

Brat k bratu, Slaven k Slavenu! Ko pozna brata za brata, tom neće biti tuđin gospodar!

Pod tim geslom preporuča se domo rođcima

Restauracija „Narodni Dom“ u Puli
ulica Carrara.

Steckenpferd-Lilienmilch-Sapun

od Bergmann & Co. Teichen a/Libe jest jedan sapun koji čuva kožu od suvanosti, pjege i uzdrage. Ilegu, mekanu i nježnu puti, što se sa čestom dokaznim zahvalama može neopobito dokazati.

Komad po 60 para dobiva se u svim ličnicama, drogerijama i parfumerijama.

Isto se preporuča Bergmannova Liliencrema „Manera“ kao izvrstno sredstvo za njevanje ruku za gospodje. Ciena u tubama po 70 para kom. Dobiva se po svuda.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo, Punač

Plovitbeni red počam od 1. IV. 1918 do opoziva.

Redovite pruge po Kvarneru. Punač-Krk-Mallinska-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.

Baška-Punač-Rieka, svake sriede, petka i nedjelje tamo, četvrtka, subote i utorka natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Rab svake nedjelje i petka isti dan tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Lošinjvelli-Lošinj-mali-luka Sv. Martin svake subote tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Bell-Merag-Krk-Punač Baška-Lopar-Rab-Lošinjvelli-Lošinj-mali-luka Sv. Martin-Nerezins svake sriede tamo, četvrtak natrag.

Rieka-Crikvenica-Baška-Rab-Lošinj-mali-luka Sv. Martin-Lošinjvelli-Nowalja svakog ponedjeljka tamo, utorka natrag.

Vrbnik-Sv. Marak-Šilo-Crikvenica svaki dan tamo i natrag, svakog utorka produženje do Rieke.

Glavna odpravnitstva: na Rieci Riva Cristofora Colombo 4, telefon 1264. — u Opatiji na vlastitkem kiosku na gatu.

ZAHVALA.

Prigodom dugotrajne bolesti, smrti i pogreba našega nezaboravnoga

Ivana Mrzljaka

primili smo nebrojeno iskaza saučešća i udjela u našoj velikoj žalosti. Na tim iskrenim dokazima sućuti i ljubavi prema nama i milom pokojniku izrazujemo ovime naj-srdačniju zahvalu svima, koji su budi kako nastojali ublažiti našu veliku bol i iskazali zadnju poštu blagom pokojniku.

PULA, dne 11. aprila 1918.

Rastužena rođbina.

Srećke u korist Narodne hrvatske Straže 5 glavnih zgoditaka

90.000, 40.000, 30.000, 20.000 i 20.000 kruna odnosno franaka i lira

dobije tekom mjeseca svibnja

u sretnom slučaju već sa uplatom samo 5 kruna onaj, koji na ruči izvrstnu skupinu 5 srećaka na 70 mjesečnih obroka po 5 K

15 vučenja godišnje.

Zahitovajte obširno svibanjsko izvješće o srećkama! Iz njegovog sadržaja: Za jednu krunu 100.000 franaka! — Izvješće raspšilja i naručbe prima za srećkovno odjelenje „Slovenske Straže“

g. Valentin Urbančić, Ljubljana.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu. — Utemeljena god. 1884.

Povjerenik za Pulu i okolice: Anto Iskra, Via Campo Mareto 5, I. ka Centrala: Zagreb, u vlastitoj palači, ugao Marovske i Preradovićeve ulice. Po družnica u Trstu, via del Lavatoio br. 1. II. kat. — Telefon br. 3592. — Glavna zastupstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Rijeka i Sarajevo.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrste osiguranja:

K. Na ljudskati život:

1. osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti,
2. osiguranja miraza,
3. osiguranja životnih renta;

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica),
2. Osiguranja pokretnina (pokuštava, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.),
3. Osiguranja poljskih plodina (žita, sijena i t. d.);

III. Staklenik ploča protiv razupanja.

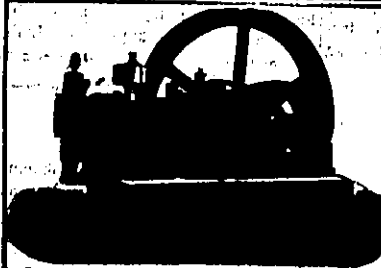
Zadružna imovina u svim odjelima iznosi K 8,018.832-91

Od toga temeljna glavnica K 800.000-—

Godišnji prihod: premije s pristojbama K 1,489,297-51

Isplačene odštete K 5,624.162-91

Sposobni posrednici i akvizitori namješćuju se uz povoljne uvjete.

NAJBOLJI NAJJEFTAJI SNAŽE

kao: motori na parni snazna DIESEL, najviše kade konstrukcije, prometni troškovi po konjnoj snazi na tri 1/2, bol. više, motori na plin (gas), benzina, tekuć, kuzena više na obrtnike, poljskih i električnih kompjute maza, dalje namještaje za uređaji plin prerada i . . .

BRAZDANSKI TRONCI MOTORI

na plin i d.

(A. G. Brauder Konstruktor TRONCI

MONTZ WILLE, BRESCON)

najveća specijalna tvornica Evrope

Glavno i isključivo zastupstvo, kako sve upite upravljati valja:

Tehnička poslovnica:

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolo 2p.

Dobivaju se potpun opisne sa obrtničke i industrijske podataka

Oglašak na našoj besplatno i bez poštarine. Dostupvanje: hrvatski, slovenski, talijanski i njemački.